

Sensorā kārbiņa

sīkās motorikas un runāšanas attīstīšanai

Alla Ļvova

Profesionālā maģistra grāds izglītībā

Daugavpils Stropu pamatskola - attīstības centrs
2025

Sensorās kārbīņas izmantošana valodu nodarbībās bērniem ar garīgas attīstības traucējumiem

Sensorā kārbīņa ir mācību līdzeklis, kas tiek plaši izmantots manā mācību praksē, lai attīstītu bērnu valodas, motorikas un sensorās prasmes. Šajā rakstā apskatīsim, kas ir sensorā kārbīņa, kā to var izmantot klasē un kādus ieguvumus tā sniedz.

Kas ir sensorā kārbīņa?

Sensorā kārbīņa ir trauks, kas piepildīts ar dažādām faktūrām, priekšmetiem un materiāliem, kas stimulē bērnu maņas un palīdz attīstīt taustes maņas. Kārbīņas iekšpusē var būt dabiski materiāli (smiltis, graudi, oļi), rotaļlietas, pogas, audumi ar dažādu faktūru un citi priekšmeti, kurus var aptaustīt, šķirot un apskatīt.

Ko likt kārbīnā?

- Mazas rotaļlietiņas.
- Čaukstošs papīrs un burbuļplēve.
- Dabas materiāls – kastaņi, čiekuri, zīles, dažādas formas akmentiņi, oļi, čaumalas, sūnas, lapas, zāle, žāvētas ogas, salmi, zari.
- Atlasa un mežģiņu lentas, zamšādas striķītis.
- Koka un plastmasas mantiņas.
- Dažādi graudaugi un pupiņas maisiņos – grūbas, lēcas, linsēklas, sezama sēklas, auzu pārslas, rīsi, makaroni.
- Dažādas veļas lupatas, sūkļi, švammītes, vate, vates paliktņi, vates bumbiņas, putuplasta gabaliņi.
- Pogas, saspraudes, pomponi, auduma un ādas atgriezumī, dzija, diegi, kancelejas preces.

Sensorās kārbīņas izmantošanas mērķi runas attīstībai

- **Smalko motoriku attīstīšana.** Manipulācijas ar objektiem sensorajā kārbīnā veicina sīko pirkstu motorikas attīstību, kas, savukārt, pozitīvi ietekmē runas prasmju veidošanos.
- **Runas aktivitātes stimulēšana.** Izpētot kārbīņas saturu, bērni mācās nosaukt priekšmetus, aprakstīt to īpašības, uzdot jautājumus un vadīt dialogu.
- **Uzmanības un koncentrēšanās spējas attīstība.** Strādājot ar sensoro kārbīņu, bērniem ir jākoncentrējas uz uzdevumu, kas pozitīvi ietekmē viņu uzmanību.
- **Vārdu krājuma bagātināšana.** Izmantojot sensoro kārbīni, skolotājs var ieviest jaunus vārdus un frāzes, paplašinot bērna aktīvo un pasīvo vārdu krājumu.

Sensorās kārbīņas izmantošana valodu stundās

- **Spēles uzdevumi.** Nodarbību laikā skolotājs var piedāvāt bērniem dažādas spēles ar priekšmetiem no kārbīņas. Piemēram, objektu kārtošana pēc krāsas, formas vai faktūras. Šādas spēles veicina ne tikai runas attīstību, bet arī saziņu starp bērniem.

- **Stāstu veidošana.** Izmantojot priekšmetus no sajūtu kārbīņas, pedagogs var aicināt bērnus veidot stāstus vai pasakas, kas attīsta radošo domāšanu un valodas prasmes.

- **Dzirdes uztveres uzdevumi.** Sensoro kārbīņu var izmantot, lai izpildītu uzdevumus, kuru mērķis ir attīstīt dzirdes uztveri. Piemēram, skolotājs var lūgt bērniem uzminēt objektu, pamatojoties uz tā skaņu.

- **Terapija caur spēli.** Sensoros elementus var izmantot, lai radītu relaksējošu atmosfēru, kas palīdz bērniem justies ērtāk un mazina trauksmi aktivitāšu laikā. Tas ir īpaši svarīgi bērniem ar runas traucējumiem, kuriem var būt bailes no publiskas uzstāšanās.

Secinājums

Sensorā kārbīņa ir spēcīgs rīks valodu skolotāja arsenālā, kas veicina valodas prasmju attīstību, dažus motorikas aspektus un kognitīvās funkcijas. Izmantojot šo resursu, profesionāļi var padarīt nodarbības jautrākas un mācību procesu efektīvāku. Darbojoties ar sensoro kārbīņu, bērni ne tikai mācās runāt, bet arī attīsta maņas, radošumu un sociālās prasmes.